

**УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И
СВЕТОВНО СТОПАНСТВО**

**КАТЕДРА
„МЕДИИ И ОБЩЕСТВЕНИ КОМУНИКАЦИИ“**

*Район „Студентски“, ул. „8-ми декември“ № 19, 1700 София
unwemedia.com • media@unwe.bg • +35928195370*

УТВЪРДИЛ:...../п/.....

**ДОЦ. Д-Р МАРИЯ ВОДЕНИЧАРОВА
ЗАМЕСТИК - РЕКТОР ПО
НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА
ДЕЙНОСТ**

ПРОГРАМА

*За провеждане на конкурсен изпит за прием на докторанти по научна специалност
„Организация и управление извън сферата на материалното производство“ (медии и
комуникации)*

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Настоящата програма е разработена в съответствие с Правилника за прием на докторанти в УНСС.

Приемът на докторанти в катедра „Медии и обществени комуникации“ по научната специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство“ (медии и комуникации) се осъществява чрез конкурс. Конкурсният изпит се състои от две части – писмен и устен, с отделни оценки за всяка част.

Писменият конкурсен изпит се състои от два модула, а изпитната програма включва две части, които обхващат цялата материя, която е предмет на конкурсния изпит.

Първият модул на конкурсния изпит се провежда под формата на развиване на писмена тема по въпрос от първата част на изпитната програма.

Вторият модул се провежда под формата на написване на научно есе по тема, свързана с въпроси от втората част на изпитната програма.

Ръководител катедра:
доц. д-р Мария Николова
mnikolova@unwe.bg

Научен секретар:
гл. ас. д-р Иван Вълчанов
valchanov@unwe.bg

Адм. секретар:
Ивайла Николова
ivaila_nik@unwe.bg

Изпитът по специалността се провежда от комисия, която включва трима преподаватели – хабилитирани лица или лица, притежаващи образователна и научна степен „доктор“, в рамките на професионалното направление на конкурса.

Писменият изпит се провежда анонимно и продължава 4 (четири) астрономически часа общо за двата модула.

До устен изпит се допускат кандидатите, получили оценка от писмения изпит не по-ниска от „много добър“ (4,50). За успешно положили изпита се считат кандидатите, получили средна оценка от писмения и от устния изпит не по-ниска от „много добър“ (5,00).

ИЗПИТНА ПРОГРАМА

За кандидат-докторантски конкурсен изпит по научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство“ (Медии и комуникации)

1. Първа част: развиване на тема от изпитната програма

При развиването на тема се очаква демонстриране на структурирани базови теоретични знания в съответната научна област. Кандидат-докторантите трябва да покажат умение за логично и аргументирано изложение, добро познаване на научната литература и водещите автори, употреба на специализирана терминология, добър стил и езикова култура.

1.1 Изисквания към изложението на темата:

- елементите на текста следва да бъдат: увод в проблема, теза, аргументация и изводи;
- увод: представяне на логическата връзка между основната тема и подтемите; посочване на водещи изследователи по проблема; познаване на актуални научни изследвания;
- теза: ясно и добре структурирано извеждане; представяне на дефиниции и сравнителен анализ на сродните и различни елементи в техните характеристики; обосноваване на тезата; критичен обзор на работата на водещи изследователи; актуални проекции на темата;

- аргументация: акцент върху фактологическата и логическата аргументация, подкрепена с подходящи примери;
- изводи: направени въз основа на собствен опит или чужди изследвания.

**Конспект с писмени теми за кандидат- докторантски изпит по научна специалност
„Организация и управление извън сферата на материалното
производство“ (Медии и комуникации)**

1. Комуникацията – понятие и същност. Видове комуникация. Комуникационни модели и функции. Масовата комуникация: характеристика и модел.

Литература: Петев, Т. *Теории на масовата комуникация*. София, 2004.

2. Медии – модел и функции. Медийно въздействие – основни теории и фактори за ефектите. Медиаморфозата на традиционните медии – от Гутенберговата цивилизация през Цивилизацията на образите до Дигиталната цивилизация.

Литература: Пейчева, Д. *Масмедийното въздействие*. Благоевград, 2013; Кунчик М., Ципфел А. *Въведение в науката за публицистика и комуникации*. София, 1998.

3. Уолтър Липман. Общественото мнение. Външният свят и неговата картина в съзнанието ни. Взаимодействие с външния свят. Стереотипи. Функции на стереотипите. Спирала на мълчанието. Елизабет Ноел-Нойман. Публичното мълчание. Общественото мнение – „нашата социална кожа”.

Литература: Липман, Уолтър. *Общественото мнение*. София, 2001; Ноел-Нойман, Елизабет. *Спиралата на мълчанието. Общественото мнение –нашата социална черупка*. София, 2004.

4. Публичен дневен ред. Определяне на публичния дневен ред. МакКомс и Шоу. Определянето на дневния ред в действие. Дневният ред при социална промяна.

Литература: Петев, Т. *Теории на масовата комуникация*. София, 2004; Петев, Т. *Комуникационната спирала – трансформации и конфликти*. София, 2009.

5. Връзките с обществеността като научен обект. Дефиниции, функции и принципи на връзките с обществеността. Терминология на връзките с обществеността.

Литература: Стойков, Л. *Управление на връзките с обществеността*. София, 2016.

6. Управление на пбблик рилейшънс в периоди на криза. Кризисен мениджмънт. Планиране и действие на пбблик рилейшънс в периоди на криза. Същност и специфика на отношенията с медиите в кризисна ситуация.

Литература: Стойков, Л. *Управление на връзките с обществеността*. София, 2016.

7. Технология на специалните събития. Същност и специфика на специалните събития. Алгоритъм на специалното събитие. Корпоративният театър. Пространствени аспекти на специалните събития. Ролята на знаменитостите като фактор за успеха на специалното събитие.

Литература: Стойков, Л. *Управление на връзките с обществеността*. София, 2016.

8. Медиите в аспекта на културните и творчески индустрии (медии, културни индустрии, творчески индустрии). Медиите – културен и индустриален продукт. Социокултурни и икономически характеристики на медийния продукт. Икономически принос на медийната индустрия в България. Промяна на бизнес модела. Роля на конвергенцията.

Литература: Томова, Б., „Медиите в аспекта на културните и творчески индустрии“, *Научни трудове на УНСС* (том 3/2013),
[http://ips.bg/Uploads/ResearchPapers/Research%20Papers_vol3_2013_No4_B%20Tomo
va.pdf](http://ips.bg/Uploads/ResearchPapers/Research%20Papers_vol3_2013_No4_B%20Tomo
va.pdf)

9. Обществени медии – причини за държавна регулация на пазара на електронни медии (технически, икономически, културни). Финансиране на обществените медии – мисия и източници на финансиране, тенденции. Бюджетни, квази-пазарни и пазарни форми на финансиране (субсидия, такса, данък, фондове, реклама, спонсорство, продуктово позициониране).

Литература: Огнянова Н., *Финансиране на радио- и телевизионните оператори и на медийните регулатори*. Българска медийна коалиция, 2007 <https://nellyo.files.wordpress.com/2007/03/4-finansirane-na-elektronnite-medii.pdf>; Огнянова Н., *Медийна политика и право на Европейския съюз*, София 2013.

10. Аудиовизуален сектор (на примера на филмовата индустрия) – икономически характеристики. Европейското филмово производство – културно изключение. Българска филмова индустрия – основни подпазари, проблемни зони.

Литература: Томова, Б. „Българската филмова индустрия: „Слънцето и сянката“ на прехода. Пазари. Политики. Дефицити“. *Научни трудове на УНСС* (том 3/2014), http://ips.bg/Uploads/ResearchPapers/Research%20Papers_vol3_2014_No5_B%20Tomo%20va.pdf

Допълнителна литература:

Bulgarian Cinema 2017. Facts. Figures. Trends. Sofia, 2017.

Picard, R. „Financing Public Media: The Future The Collective Funding“. In: *Making A Difference: Public Service Broadcasting in the European Media Landscape*. Eastleigh, 2006.

Томова, Б., „Икономически растеж и нови бизнес модели в медийните индустрии“. В: *Човекът – мярка за всички неща? Предизвикателствата на постиндустриалното информационно общество*. София, 2017.

Томова, Б., „Трансатлантическото споразумение и европейското аудиовизуално пространство“, *Медии и обществени комуникации*, (30) 2017, <http://www.media-journal.info/?p=item&aid=326>

Томова, Б., Андреева Д. „Българските медии: икономически принос в трансформираща се среда“. В: *Икономически и професионални трансформации в конвергентна*

2. Втора част. Научно есе

Научното есе е академичен текст с обоснована и аргументирана защита на теза по значим научен проблем. Характеризира се със следните особености:

- ясно формулирана авторова теза по разглеждания проблем;
- научна аргументация, включваща разглеждането на различни (противоположни) гледни точки;
- свобода в композиционно отношение, но в общата рамка на класическата структура на научен текст: увод (въведение), теза, изложение (аргументация), заключение (изводи);
- логична последователност и свързаност между отделните структурни единици;
- използваната лексика е свързана с основните научни термини в съответната област;
- възможен е експресивен стил на изложението, но емоционалните и оценъчните съждения се базират на рационални аргументи;
- спазване на нормите на съвременния книжовен български език.

2.1 Изисквания за написването на научното есе

При развиването на научното есе по тема, посочена във втория модул от конкурсния изпит, кандидатите трябва да:

- формулират ясна авторова теза по конкретизиран от тях проблем (възможно е и допускането на антитеза, която съдържа противоположна гледна точка);
- да изразят собствено отношение и лична авторова позиция;
- се стремят да използват научна аргументация;
- да спазват общата рамка на композиционното изложение, характерна за научно есе: уводна част, изложение, балансирана аргументация, заключение и основни изводи;
- следват логична последователност между отделните части на текста;
- покажат познаване на терминологията в съответната сфера;

- спазват книжовните норми в българския език.

Ако темата на научното есе е обвързана с проблем, който кандидат-докторантът ще разработва в бъдещо дисертационно изследване, то в изложението на текста може да се посочи следното:

- аргументация за избора на темата, актуалността и нуждата от изследване на конкретния проблем;
- основна хипотеза, която се допуска и която ще бъде потвърдена или отхвърлена в хода на изследването;
- какви изследователски методи ще бъдат използвани за целите на научното изследване (количествени и качествени);
- какви биха били научно-приложните или практико-приложните резултати на дисертационния труд.

**Теми за научно есе за кандидат-докторантски изпит по научна специалност
„Организация и управление извън сферата на материалното
производство“ (Медии и комуникации):**

1. Медиите: актуални тенденции и проблеми.
2. Журналистиката: актуални тенденции и проблеми.
3. Връзките с обществеността: актуални тенденции и проблеми.
4. Продуцентството: актуални тенденции и проблеми.
5. Медийната култура: актуални тенденции и проблеми.

Литература:

Harvard College Writing Center, *Strategies for Essay Writing*,
<https://writingcenter.fas.harvard.edu/pages/strategies-essay-writing> (2018).

University of Toronto Scarborough, Centre for Critical Development Studies, *How to Write an Essay*, <https://www.utoronto.ca/ccds/how-write-essay> (2018).

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА КОНКУРСНИЯ ИЗПИТ

Първи модул на писмения изпит (развиване на писмена тема)

При оценяването на теоретичния въпрос от конспекта, комисията взема предвид следното:

- ✓ Коректно и правилно дефиниране на понятията, включени във формулировката на въпроса
- ✓ Добро познаване на авторите, работили в съответното направление и техните основни тези и трудове
- ✓ Правилна употреба на специализирана терминология
- ✓ Познаване на актуални изследвания и тенденции в развитието на съответната област
- ✓ Умение за тяхното интерпретиране и обвързване със собствена позиция
- ✓ Логично структуриран текст с добре формулирани изводи
- ✓ Много добра езикова култура и стилистично издържан текст

Втори модул на писмения изпит (научно есе)

Научното есе се оценява по четири основни критерия:

- ✓ структура
- ✓ съдържание
- ✓ стил на изложението
- ✓ развита лична авторова позиция.

Критерии	Изисквания						
Структура	Съдържание на три задължителни елемента: увод, теза, изложение, заключение. <table><tr><td><i>Увод</i></td><td>Кратко въведение в темата, формулиране на авторовата теза</td></tr><tr><td><i>Изложение</i></td><td>Развиване на аргументация, която защитава авторовата теза. Допустимо е и разглеждането на антитези с противоположни гледни точки.</td></tr><tr><td><i>Заключение</i></td><td>Съдържа изводи, формулирани на базата на изложените аргументи, ясно подчертаване на авторовата теза</td></tr></table>	<i>Увод</i>	Кратко въведение в темата, формулиране на авторовата теза	<i>Изложение</i>	Развиване на аргументация, която защитава авторовата теза. Допустимо е и разглеждането на антитези с противоположни гледни точки.	<i>Заключение</i>	Съдържа изводи, формулирани на базата на изложените аргументи, ясно подчертаване на авторовата теза
<i>Увод</i>	Кратко въведение в темата, формулиране на авторовата теза						
<i>Изложение</i>	Развиване на аргументация, която защитава авторовата теза. Допустимо е и разглеждането на антитези с противоположни гледни точки.						
<i>Заключение</i>	Съдържа изводи, формулирани на базата на изложените аргументи, ясно подчертаване на авторовата теза						

Съдържание	При прегледа на съдържанието се следи за следното: ➤ Формулиране на ясна и конкретна теза, обвързана с поставената в темата проблематика ➤ Балансирано излагане и критично осмисляне на аргументи ➤ Способност за критично осмисляне на различни научни позиции, релевантни на съответната тема ➤ Интерпретации на научна информация и изследвания по темата ➤ Конкретно формулирани изводи и заключения
Стил	Научното есе трябва да бъде издържано стилистично по отношение на: ➤ Използваните основни понятия от сферата на медиязнанието, журналистиката, публичните комуникации, продуцентството, теория на масовата комуникация ➤ Книжовният български език и граматическите правила
Представяне на личната авторова позиция	В текста на есето се търси: ➤ Добре формулирана лична позиция ➤ Интерпретиране на проблема в нов контекст спрямо новите комуникационни, медийни и продуцентски практики ➤ Описание на нови концепции или се предлагат нови дефиниции на научни понятия ➤ Посочване на конкретни добри практики и примери в съответната област ➤ Предположения за практико-приложния характер на възможните решения, след излагането в есето на конкретния научен проблем

Ръководител катедра

“Медии и обществени комуникации”: /п/

/доц. д-р Мария Николова/